

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

24 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal în componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan,

examinând admisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Dragomir Aliona în numele inculpatului, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 iulie 2020, în cauza penală în privința lui,

Pavel Nicolae XXXXX, născut la XXXXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 08.04.2019 până la 11.01.2020;

Instanța de apel de la 24.01.2020 până la 22.07.2020;

Instanța de recurs de la 09.10.2020 până la 24.03.2021.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 11 ianuarie 2020, Pavel Nicolae a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal și i s-a stabilit pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani în penitenciar de tip semiînchis, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

În temeiul art. 90 alin. (1) Cod penal, pedeapsa stabilită lui Pavel Nicolae sub formă de închisoare s-a suspendat condiționat pe o perioadă de probațiune de 2 ani și nu va fi executată dacă în perioada de probațiune fixată nu va săvârși o nouă infracțiune și prin comportare exemplară va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

Conform art. 90 alin. (6) lit. a) Cod penal, se obligă Pavel Nicolae să nu-și schimbe domiciliul și/sau reședința fără consimțământul organului competent.

S-a încasat de la inculpatul Pavel Nicolae în beneficiul statului cheltuieli judiciare în sumă de 320 lei.

Acțiunea civilă în procesul penal nu a fost înaintată conform prevederilor art. 219, 221 Cod de procedură penală.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, a constatat că inculpatul Pavel Nicolae la 15.12.2018, în jurul orei 17:50, conducând mijlocul de transport de model Nissan „X-trail”, cu n/î XXXXX, deplasându-se pe strada Ștefan cel Mare în apropiere de intersecția cu str. Veniamin Zarzăre din or. Ialoveni, ignorând prevederile Regulamentului Circulației Rutiere, aprobat prin hotărârea

Guvernului 357 din 13.05.2009, care prevede pct. 45 alin. (2), că „în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului”; și pct. 46 că „Conducătorul de vehicul trebuie să manifeste prudență sporită și, în caz de necesitate, să reducă viteza până la limita care i-ar garanta siguranța traficului sau chiar să oprească, în cazurile în care se deplasează pe lângă: lit. a) copii, persoane de vârstă înaintată, precum și persoane cu semne evidente de dezabilitate; lit. b) microbuze și autobuze în staționare, semnalizate prin semnul distinctiv 5; lit. c) vehicule de rută oprite în stații”, observând pe partea stângă a carosabilului un vehicul de rută oprit în stație, din care au coborât pasageri, inclusiv și minora Chihai Daniela, care trecând prin spatele vehiculului de rută a început manevra de traversare a străzii din partea stângă spre partea dreaptă a carosabilului. În continuare, inculpatul Pavel Nicolae remarcând copilul care traversa strada și nu reacționa la semnalizarea sonoră, nu a redus viteza și nu a oprit automobilul care îl conducea, l-a tamponat cu partea laterală a automobilului, cauzându-i lui Chihai Daniela conform raportului de expertiză nr. 201902D0106 din 23.01.2019, vătămare corporală gravă.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul prin care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatului să îi fie aplicată pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani.

În motivarea cererii de apel a indicat că, instanța neîntemeiat a aplicat instituția suspendării condiționate în privința inculpatului, nefiind întrunite condițiile aplicării art. 90 Cod penal.

3.1. Nefiind de acord cu sentința a declarat apel apărătorul Dragomir Aliona în numele inculpatului prin care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul să fie achitat de la comiterea infracțiunii incriminate.

În motivarea cererii de apel a indicat că, la întocmirea și efectuare experimentului nu a fost prezent nici învinuitul Pavel Nicolai, nici apărătorul lui.

La examinarea obiectelor, din 19.12.2018, automobilul învinuitului nu a participat nici proprietarul automobilului, nici apărătorului. Examinarea a avut loc fără participarea părților.

Simpla mențiune privind săvârșirea unei anumite fapte criminale fără invocarea concretă și precisă a circumstanțelor cauzei și consecințelor infracționale, nu răspunde cerințelor legii privind sesizarea instanței de judecată și respectiv judecarea cauzei, motiv pentru care potrivit art. 251 alin. (2) Cod de procedură penală, atrage nulitatea actului procedural respectiv.

De asemenea, apărarea a menționat că, în cadrul examinării cauze a fost înaintat demers de efectuarea expertizei tehnice, și răspunderea la o singura

întrebare, dacă inculpatul a avut posibilitatea de a evita tamponarea cu partea vătămată în condiții expuse în actul de învinuire, însă demersul a fost respins ca unul neîntemeiat.

3.2. De asemenea, împotriva sentinței a declarat apel reprezentantul părții vătămate Chihai Daniela, Chihai Elena, care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care a încasa din contul inculpatului prejudiciul moral în mărime de 50 000 lei și cheltuielile de reabilitare.

În motivarea cererii de apel a indicat că, suma de bani oferită de inculpat nu a fost suficientă pentru ca partea vătămată să se recupereze, mai mult, ultima este scutită de a se prezenta la școală, deoarece continuă tratamentul, iar apelanta este unicul întreținător și nu are posibilitatea de a acoperi toate cheltuielile.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 iulie 2020, au fost respinse ca nefondate, apelul procurorului și apelul apărătorului Dragomir Aliona în numele inculpatului Pavel Nicolae.

A fost admis apelul reprezentantului părții vătămate Chihai Daniela, Chihai Elena, declarat împotriva sentinței, casată sentința în partea soluționării acțiunii civile și pronunțată în această parte o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Se încasează din contul inculpatului Pavel Nicolae în beneficiul părții vătămate Chihai Daniela prejudiciul moral în mărime de 50 000 lei.

În rest, sentința a fost menținută fără modificări.

4.1. În motivarea deciziei adoptate instanța de apel a conchis că, instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că inculpatul Pavel Nicolae a săvârșit infracțiunea pentru care a fost condamnat, fiindu-i aplicată o pedeapsă echitabilă și proporțională faptei comise.

Astfel, instanța de apel a indicat că, inculpatul Pavel Nicolae vina în comiterea infracțiunii incriminate nu a recunoscut-o, a recuperat prejudiciul material pentru tratamentul de 10 000 lei, a considerat omenește să achite această sumă, ei nu au avut nicio pretenție, iar polițistul le-a comunicat că se poate de scos bani, au început sunete să le de-a bani, aceste circumstanțe au fost comunicate în instanța de fond.

De asemenea, instanța de apel a menționat că, deși inculpatul nu a recunoscut vina în comiterea infracțiunii pentru care a fost condamnat, culpa acestuia se probează prin, declarațiile părții vătămate Chihai Daniela, martorului Chihai Elena, martorului Chihai Ion, martorul Pavel Viorica; procesul-verbal de cercetare a locului comiterii accidentului rutier și tabelul foto din 15.12.2018, (f.d. 12-17); procesul-verbal cu privire la efectuarea experimentului din 15.02.2019 (f.d. 19-20); procesul-verbal de examinare a obiectului și tabelul foto din 19.12.2018 a automobilului de model Nissan X-trail, cu n/î XXXXX (f.d. 23-25); raportul de expertiză judiciară nr.

201902D0106 din 23.01.2019, în privința părții vătămate Chihai Daniela, prin care s-a constatat fractura deschisă a oaselor gambei drepte tip III Gustilo Anderson cu deplasarea fragmentelor, care a fost cauzată în urma acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur, care prezintă pericol pentru viață și se califică ca vătămare corporală gravă (f.d. 44-45).

Analizând sistemul de acte și documente acumulate și administrate în cadrul urmăririi penale prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penal din punct de vedere al pertinentei, concludenței și utilității lor, instanța de apel le-a apreciat ca fiind dobândite cu respectarea normelor de procedură, fiind utile, pertinente, concludente, care coroborează între ele, dar și cu declarațiile părții vătămate și a martorilor, care fiind cumulate combat declarațiile inculpatului și indică la vinovăția acestuia în comiterea infracțiunii pentru care a fost condamnat.

În continuare, instanța de apel a indicat că probele analizate și apreciate în instanța de apel relevă că inculpatul Pavel Nicolae la 15.12.2018, în jurul orei 17:50, conducând mijlocul de transport de model Nissan „X-trail” cu n/î XXXXX, deplasându-se pe strada Ștefan cel Mare în apropiere de intersecția cu str. Veniamin Zarzăre din or. Ialoveni, ignorând prevederile Regulamentului Circulației Rutiere, aprobat prin hotărârea Guvernului 357 din 13.05.2009, care prevede pct. 45 alin. (2), că „în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului”; și pct. 46 că „Conducătorul de vehicul trebuie să manifeste prudență sporită și, în caz de necesitate, să reducă viteza până la limita care i-ar garanta siguranța traficului sau chiar să oprească, în cazurile în care se deplasează pe lângă: lit. a) copii, persoane de vârstă înaintată, precum și persoane cu semne evidente de dezabilitate; lit. b) microbuze și autobuze în staționare, semnalizate prin semnul distinctiv 5; lit. c) vehicule de rută oprite în stații”, observând pe partea stângă a carosabilului un vehicul de rută oprit în stație, din care au coborât pasageri, inclusiv și minora Chihai Daniela, care trecând prin spatele vehiculului de rută a început manevra de traversare a străzii din partea stângă spre partea dreaptă a carosabilului. În continuare, inculpatul Pavel Nicolae remarcând copilul care traversa strada și nu reacționa la semnalizarea sonoră, nu a redus viteza și nu a oprit automobilul care îl conducea, l-a tamponat cu partea laterală a automobilului, cauzându-i lui Chihai Daniela conform raportului de expertiză nr. 201902D0106 din 23.01.2019, vătămare corporală gravă, iar acțiunile lui Pavel Nicolae, corect au fost calificate în baza art. 264 alin. (3) lit. a) din Codul penal, încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare gravă a integrității corporale.

În aceeași ordine de idei, instanța de apel a respins ca fiind neîntemeiate argumentele apărării invocate în cererea de apel în partea în care s-a solicitat achitarea inculpatului, or, probele analizate supra indică la vina inculpatului.

Totodată, instanța de apel a indicat că, nu pot fi reținute alegațiile apărării în partea în care s-a invocat nulitatea probelor, or, probele administrate la dosar demonstrează vinovăția inculpatului Pavel Nicolae de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, sistemul de probe a fost administrat conform art. 101 din Codul de procedură penală, partea apărării nu a contestat pretinsele acțiuni ale organului de urmărire penală ca ilegale în ordinea art. 313 Cod de procedură penală.

Vis-a-vis de apelul declarat de procuror, instanța de apel l-a respins ca nefondat, or, la individualizarea, stabilirea categoriei pedepsei inculpatului Pavel Nicolae, instanța de fond a ținut cont de prevederile art. art. 7, 61, 76, 77, 75 Cod penal, și anume, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale familiei acestuia precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, aplicând o pedeapsă echitabilă și proporțională faptelor comise.

Subsecvent, instanța de apel a indicat că circumstanțe ce atenuază sau agravează răspunderea penală, conform art. 76, 77 Cod penal, în privința lui Pavel Nicolae, nu au fost reținute. Instanța de apel a reiterat că potrivit 16 alin. (4) Cod penal, inculpatul a comis o infracțiune gravă, din imprudență, nu a fost judecat, se caracterizează pozitiv, este căsătorit și are la întreținere un copil minor, la medicul narcolog și psihiatru nu se află.

Astfel, instanța de apel a conchis că, aceste circumstanțe denotă că inculpatului urmează a-i stabili pedeapsa pentru fapta comisă sub formă de închisoare, cu suspendarea condiționată a acesteia, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, aceasta fiind întemeiată în raport cu gradul și riscul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, astfel încât aplicarea pedepsei are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea inculpatului.

Cu referire la apelul reprezentantului părții vătămate Chihai Daniela, Chihai Elena, instanța de apel l-a admis ca fiind întemeiat în partea încasării prejudiciului moral.

În acest sens, instanța de apel a luat în calcul prevederile art. 1398 Cod civil, în vigoare la momentul comiterii faptei, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune. Potrivit art. 1423 Cod civil, în vigoare la momentul comiterii faptei, mărimea compensației pentru

prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate. Succesiv, în conformitate cu art. 219 alin.(2) pct. 4 și (4) Cod de procedură penală, persoanele fizice și juridice cărora le-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acțiunile interzise de legea penală pot intenta o acțiune civilă privitor la despăgubire prin repararea prejudiciului moral sau, după caz, a daunei aduse reputației profesionale. La evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată ia în considerare suferințele fizice ale victimei, prejudiciul agrement sau estetic, pierderea speranței în viață, pierderea onoarei prin defăimare, suferințele psihice provocate de decesul rudelor apropiate etc. Conform art. 1423 Cod civil, în vigoare la momentul comiterii faptei și conform art. 219 Cod de procedură penală, instanța de judecată ține cont de caracterul și gravitatea suferințelor fizice și psihice cauzate părții vătămate, de consecința traumei provocate, care a generat în mod indiscutabil suferințe psihice.

În concluzie, instanța de apel a indicat că, cu titlu de reparații pentru prejudiciul moral care i-ar fi fost cauzat părții vătămate, este justificată încasarea din contul inculpatului în beneficiul părții vătămate a sumei de 50 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, or partea vătămată, fiind minoră, a suferit vătămare corporală gravă, are nevoie de reabilitare, nu poate frecventa școala, prin urmare, prejudiciul moral stabilit în cuantumul menționat supra va compensa suferințele părții vătămate.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocata Dragomir Aliona în numele inculpatului prin care solicită casarea deciziei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri prin care inculpatul să fie achitat de sub învinuirea înaintată.

În susținerea celor solicitate, apărarea indică alegații similare celor invocate în cererea de apel, și anume: nulitatea procesului-verbal cu privire la efectuarea experimentului din 15.02.2019 și a procesului-verbal de examinare a obiectului și tabelul foto din 19.12.2018 a automobilului de model Nissan X-trail cu n/î XXXXX, probele administrate în respectiva cauza penală nu demonstrează vinovăția inculpatului.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în raport cu materialele cauzei și ținând cont de opinia procurorului expusă în referință, Colegiul

penal conchide că, acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Conform art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs este în drept să decidă asupra inadmisibilității recursului în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Din conținutul recursului declarat, se reține că recurentul invocă temeiul pentru recurs stipulat la pct. 6) alin. (1) art.427 Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

În esență, criticele recurente se axează pe ideea că instanța de apel nu a intrat pe deplin în esența acțiunilor inculpatului și eronat a menținut sentința prin care inculpatul a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) Cod penal.

Astfel, Colegiul penale reamintește că, o instanță de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar, se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, relevă în mod concludent că instanța de apel dispunând menținerea sentinței, corect a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei, în conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, fiind apreciate în conformitate cu prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor.

În acest context, instanța de recurs respinge ca neîntemeiat argumentul recurente precum că, instanțele de fond la adoptarea hotărârii de condamnare a inculpatului s-au bazat în exclusivitate pe probele părții acuzării, care nu coroborează cu celelalte probe, deoarece acesta reprezintă poziția subiectivă a părții apărării.

Totodată, instanța de recurs ține să menționeze că, potrivit art. 101 alin. (2) Cod de procedură penal, judecătorul apreciază probele conform propriei convingeri, formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele și în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege.

Astfel, competența de apreciere a probelor în instanța de judecată îi revine judecătorului.

De asemenea, Colegiul penal respinge alegațiile avocatei care susține nulitatea actelor procedurale, și anume, nulitatea procesului-verbal cu privire la efectuarea experimentului din 15.02.2019 și a procesului-verbal de examinare a obiectului și tabelul foto din 19.12.2018 a automobilului de model Nissan X-trail cu n/î XXXXX, or, au constituit obiect de examinare în instanța de apel și, cărora instanța le-a dat o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă în prezenta decizie la pct. 4.1., concluzii care se însușesc de către instanța de recurs pe deplin (*partea apărării nu a contestat pretensele acțiuni ale organului de urmărire penală ca ilegale în ordinea art. 313 Cod de procedură penală*).

Astfel, nu se mai impune reluarea unei motivări repetate, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct.37 al hotărârii sale în cauza Albert c. României din 16 februarie 2010, a statuat că, art.6 §1 din CtEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument, cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

În baza celor expuse, Colegiul penal conchide că, temeiul invocat de către partea apărării nu este aplicabil din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar da temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărârii contestate și, potrivit legii, se dispune inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În corespundere cu art.432 alin.(1), (2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

d e c i d e :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Dragomir Aliona în numele inculpatului, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 iulie 2020, în cauza penală, în privința lui *Pavel Nicolae XXXXX*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 21 aprilie 2021.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan